

بررسی آموزش زبان فارسی ارتباطی در مدارس ابتدایی

دکتر محمود الیاسی

عضو هیأت علمی زبان و ادبیات انگلیسی
دانشگاه تربیت معلم سبزوار

زبان‌شناسان برای زبان، نقش‌های گوناگونی قابل شده اند که در این میان نقش ارتباطی زبان از اهمیت بالایی برخوردار است. متأسفانه در آموزش زبان فارسی در نظام آموزشی کشور ما این نقش زبان کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

در مقاله حاضر، مهارت زبان ارتباطی تعدادی از دانش آموزان دختر و پسر در مقطع ابتدایی (کلاس‌های سوم، چهارم و پنجم) مورد مقایسه قرار گرفته است. در این مطالعه، مهارت زبان ارتباطی از دو بخش مهارت قصه گویی و مهارت گفتگو تشکیل شده است. مهارت قصه گویی نیز به نوبه خود، دو بخش به کارگیری عناصر قصه و رعایت نکات دستوری را در بر می‌گیرد.

از نتایج اصلی این پژوهش بر اساس تحلیل‌های آماری، مشخص می‌شود که تأثیر سال تحصیلی آزمودنی‌ها بر نمرات مهارت زبان ارتباطی در مورد اکثر مقولات منفی است؛ بدین معنا که میانگین نمرات مهارت زبان ارتباطی کلاس سوم بالاتر از کلاس چهارم و میانگین نمرات مهارت زبان ارتباطی کلاس چهارم بالاتر از کلاس پنجم است. هم چنین در بخش قصه گویی در حالی که میانگین نمرات رعایت نکات دستوری کلاس پنجم از کلاس‌های سوم و چهارم بالاتر می‌باشد، میانگین نمرات قصه گویی آنان از همتاهاشان در کلاس‌های سوم و چهارم کمتر است؛ این امر هشداری است برای برنامه ریزان آموزشی و مؤلفان کتاب‌های درسی، که علت آن را باید در تأکید بیش از حد بر آموزش گونه رسمی زبان فارسی و عدم تفکیک زبان فارسی معاصر از آثار ادبی مربوط به این زبان جستجو کرد. در این تحقیق هم چنین، تأثیر جنسیت را نیز می‌توان مشاهده کرد؛ بدین معنا که میانگین نمرات مهارت زبان ارتباطی دختران در مورد اکثر مقولات بالاتر از پسران است.

واژه‌های کلیدی: مهارت زبانی، زبان ارتباطی، مهارت قصه‌گویی، مهارت گفتگو.

الهام اخلاقی
ر ادبیات فارسی
فردوسی مشهد
حتی اگر
کن است
وزش آن را
سی توان در
بین ترتیب،
گیری این
را ایجاد
لد. در این
رش سطح
ن فرهنگ
ن.